Opłata pocztowa uiszczona ryczałtem

I TOM VOL. 30.9.1948 NR NO. 1

PRZEGLĄD FILATELISTYCZNY

Polish Philatelic Review

REDAKTOR NACZELNY
CHIEF EDITOR
WITOLD J. ORŁOWSKI

KOMITET REDAKCYJNY
EDITING COMMITTEE
CZESŁAW DANOWSKI
HIERONIM GODLEWSKI
TADEUSZ GRYŻEWSKI
WŁADYSŁAW PARZĘCZEWSKI
TADEUSZ SCHARMACH
ROMAN WINIARSKI

WYDAWCA – PUBLISHER
ŁÓDZKIE TOWARZYSTWO
FILATELISTÓW
PHILATELIC SOCIETY OF ŁÓDŹ

Cena: zł 70,—
Price: $ 0,30

REALIZUJĄC dawno powzięty zamiar, Łódzkie Towarzystwo Filatelistów przystępuje do wydawania miesięcznika, zadaniem którego będzie wypełnienie luki powojennej w polskim życiu filatelistycznym.
Celem naszym jest, aby pismo to dotarło do szerokich kół zbieraczy nie tylko w kraju, lecz i poza jego granicami i przyczyniło się do ożywienia wzajemnych przyjaznych stosunków.
Będziemy się starali, by pismo spełniło swą podwójną rolę, tj. informowało zbieraczy cudzoziemców o osiągnięciach i rozwoju filatelistyki polskiej, a zbieraczy naszych o postępach filatelistyki zagranicznej.
Jesteśmy przekonani, że wszyscy zbieracze współpracować będą z nami pod wspólnym hasłem — propagować — uczyć — zachęcać — ułatwiać.

T. Scharmach
Prezes Łódzkiego Towarzystwa Filatelistów

FOLLOWING the long ago laid plans, the Philatelic Society of Łódź begnis to publish a monthly review, which is to fulfil the lack of such in Polish post-war philatelic life.
We wish our review to get not only to wide circle of Polish collectors, but to those abroad as well, and to promote in this way mutual goodwill and friendship.
Our review has a double task, that is to inform the foreign collectors of the progress of Polish philately and respectively our collectors of that progress abroad.
We hope that all collectors will collaborate with us under the same slogan: to propagate — to teach — to encourage — to facilitate.

9994

T. Scharmach
President of the Philatelic Society of Łódź

A cause des obstacles technicals, ce numéro ne pouvait apparaître que ou en 16 pages ou avec un grand rétard. Nous avons choisi cette prémière alternative et promettons dans un mois **un grand et intéressant numéro en 32 pages au même prix.**
Dans les numéros prochains vous trouverez beaucoup des serieux travaux speciaux, e. a. de:

Tadeusz Scharmach — Les Origines et l'histoire de la poste
Czesław Danowski — De la Poste Intercampale de D.P. en Allemagne
Witold J. Orłowski — Les agentures postales a Gdańsk (Dantzig)

Because of technical obstacles we had to choose between publishing a 16 page review or publishing it after a considerable delay. We chose the latter alternative, but we promise that next month we will publish already a **normal 32 page size for the same price.**
In our next issues you'll find many earnest special articles e. g.:

Tadeusz Scharmach — From the history of the Post
Czesław Danowski — The Inter D.P.-Camps Post in Germany
Witold J. Orłowski — Gdańsk (Danzig) Lower Grade Postal Agency

Ze względów technicznych zmuszeni byliśmy albo wydać numer tylko o 16 stronach, albo też bardzo opóźnić jego ukazanie się. Wybierając pierwszą z tych ewentualności, obiecujemy jednocześnie już za miesiąc **bogaty, 32-stronicowy numer po tej samej cenie.**
W najbliższych numerach ukażą się m. in. następujące prace źródłowe:

Tadeusz Scharmach — Z dziejów poczty
Czesław Danowski — O poczcie międzyobozowej w Niemczech
Witold J. Orłowski — Gdańskie pośrednictwa pocztowe

TADEUSZ GRYŻEWSKI

NIEZĄBKOWANE ZNACZKI WALUTY ZŁOTOWEJ

DUŻE zainteresowanie wywołało wśród zbieraczy umieszczenie w opracowanym przeze mnie Katalogu Znaczków Polskich — niezębkowanych znaczków w walucie złotowej z lat 1924—39.

— Jak to — pytają zbieracze — kolekcjonujemy polskie znaczki od x lat i o czymś podobnym nie wiedzieliśmy, ani nie słyszeliśmy! I nagle dopiero po wojnie o tym się dowiadujemy. Co za cuda się dzieją, a może autora katalogu poniosła fantazja?

Odsłońmy więc nieco rąbka tajemnicy i wyjaśnijmy tę zagadkę.

Jak wszystkim wiadomo, znaczki w walucie złotowej drukowane były na początku w Państwowych Zakładach Graficznych, a później w Państwowej Wytwórni Papierów Wartościowych w Warszawie.

Wewnętrzne przepisy obu instytucji nakazywały oddać do archiwum po 1 arkuszu, ewent. sektorze (składającym się z paru arkuszy), z każdego wydrukowanego wydania. Częściowo składano je ad acta ząbkowane, częściowo niezębkowane, przeważnie gumowane (do PWPW odesłano też niektóre cięte znaczki w walucie markowej). Zdarzało się, że znaczki te kreślone były poziomymi lub pionowymi kreskami atramentowymi, jak np. znaczki złotowe „Na Skarb", lub rzadziej lotnicze.

Ale skąd znaczki te dostały się do handlu, a później do zbiorów?

W roku 1939 zarząd nad PWPW objęli Niemcy. Archiwum przez parę lat leżało spokojnie, nie zauważone przez nikogo. Ale nadszedł czas, że dyrekcja niemiecka i nim się zainteresowała. Zainteresowała się jednak nim niezbyt oficjalnie. Bo pomyślała sobie: Poco wysyłać te archiwalne znaczki do Berlina, do muzeum poczt, lub gdzie indziej? Czy nie lepiej sprzedać je tutaj w „Generalnej Gubernii"? Po co wzbogacać skarb niemiecki, skoro można samemu pieniądze na swój prywatny użytek zainkasować i dobrze przy tym zarobić?

Przystąpiono do interesu bardzo mądrze i sprytnie. Przede wszystkim dobrano sobie agenta, „Polaka", który te znaczki miał rozprowadzać. Oczywiście trzeba było to robić ogłędnie, aby nie wypuszczać na rynek od razu za dużo znaczków, co obniżyło by ich cenę.

Na pierwszy ogień poszły znaczki 25 gr z serii historycznej, później 25 gr „Wymarsz Kadrówki", następnie inne. Jeżeli chodzi o rzadkość poszczególnych znaczków, to najpospolitsze są z Piłsudskim 20, 25 i 50 gr — najrzadsze — 1 zł z prezydentem Wojciechowskim. Widziałem cały arkusz tych ostatnich znaczków, z pieczątką Państwowych Zakładów Graficznych na marginesie. Arkusz ten był mocno zniszczony, połamany itd. Dobrych sztuk może by się wybrało 20 — 30. Reszta raczej kwalifikowała się do wyrzucenia.

Liczyć więc należy, że z ciętych znaczków ukazało się na rynku od 30 do 400 sztuk poszczególnych gatunków. Same te cyfry wskazują już na rzadkość tych okazów. Jednak musimy uwzględnić jeszcze jeden czynnik. Większość tych znaczków znajdowała się w zbiorach warszawskich. Zniszczenie s t o l i c y, a więc i tych zbiorów, jeszcze zmniejszyło ich ilość, co jeszcze bardziej powiększa ich wartość.

Niektóre p r z y k a z a n i a filatelistyki twierdzą, że należy zbierać tylko te znaczki, które rzeczywiście sprzedawane były przy okienkach pocztowych. Filatelistyka jest jednak zamiłowaniem, któremu nie można narzucać specjalnych rygorystycznych przepisów. Uderzmy się w piersi. Czy każdy zbiera tylko takie znaczki? Ile jest wydań spekulacyjnych, które, zamieniane na brzęczącą monetę, zapełniającą skar-

Dnia 3 września zmarł drugi prezydent Republiki Czechosłowackiej dr Edward Benesz, nazwany przez współobywateli Prezydentem - Budowniczym. Smutną tę nowinę praski miesięcznik „ZPRAVODAJ NASI FILATELIE" zaopatruje w „filatelistyczny komentarz":

„Pierwszy znaczek z jego portretem był wydany przed 12 laty — z okazji 52 rocznicy urodzin — dnia 28 maja 1936 r. Była to wartość 50 h, która ukazała się jeszcze w dalszym wydaniu w dwóch typach. Po oswobodzeniu w roku 1945 wyszły znaczki za 60 h oraz za 1,60, 3 i 7 Kcs. Na 28 X 1946 roku M. Svabinsky przygotował nowy portret, który znalazł się na 4 znaczkach, a 15 lutego 1948 r. wydano jeszcze trzy wartości, drukowane według zdjęcia fotograficznego. Podobizna jego była reprodukowana także na znaczkach różnych kart pocztowych".

bonki państwowe, nie widzą nawet okienka pocztowego? A znaczki te jednak kolekcjonujemy. Dlaczego więc mamy nie zbierać tych znaczków?

Oczywiście, że przeciętny zbieracz, nie specjalizujący, znaczki te może w swym zbiorze pominąć. Ten jednak, który specjalizuje znaczki polskie — bezwarunkowo winien się zainteresować tymi wydaniami.

Poczta belgijska, przy każdym nowowydanym znaczku, nie ząbkuje pierwszego i ostatniego arkusza. To samo ma miejsce od czasów wojny we Francji. Jakim sposobem dostają się te znaczki do zbiorów prywatnych — nie wchodzę w to, a zresztą nie wiem. Faktem jest — że belgijscy czy francuscy zbieracze — zbierają te znaczki, a katalogi specjalizowane wyceniają je.

The imperforated stamps in Polish złoty value (Summary)

In my recently published Polish Stamps Catalogue I put, to great astonishment of my Polish readers and collectors, some imperforated Polish stamps issued in the years 1924—1939. Where do they come from? It appears that during the last war they were stolen by the Germans from the archives of the printing office, then managed by themselves, and sold by stooge agents. In this way to the market came from 30 to 400 pieces of every issue. The greater part of these was destroyed during the Warsaw Rising and now they are a rarity. All the same I think they should be placed in specialized Polish Catalogues, as it is done with imperforated French or Belgian stamps in those countries.

Tadeusz Gryżewski

CZY WIECIE, ŻE

— podczas zjazdu z okazji 25-lecia Związku Filatelistów w Toruniu, w specjalnym urzędzie pocztowym, zainstalowanym w hotelu „Polonia", był w dniu 5 września przez kilka godzin odbijany okolicznościowy kasownik (reprodukowany przez nas na innym miejscu) w kolorze s r e b r n y m ?

Z okazji

SREBRNEGO JUBILEUSZU

ZWIĄZKU FILATELISTÓW W TORUNIU

choć spóźnione, niemniej szczere życzenia dalszego pomyślnego rozwoju dla dobra filatelistyki polskiej składa

Redakcja

Sprawozdanie z uroczystości toruńskich zamieścimy w następnym numerze.

NOWOŚCI POLSKIE

Zarządzeniem ministra poczt i telegrafów z dnia 27 lipca, został wprowadzony do obiegu z dniem **8 sierpnia** okolicznościowy znaczek **wartości 15 zł z okazji Międzynarodowej Konferencji Młodzieży Pracującej w Warszawie.** Rysunek znaczka przedstawia trzy młodzieńcze twarze na tle modelu kuli ziemskiej, otoczonego napisem: „Młodzieży! Łącz się w walce o trwały pokój", a niżej wstęgę z trzywierszowym napisem: „Światowa Federacja Młodzieży Demokratycznej". U góry znaczka jest umieszczony napis: „Polska", u dołu zaś w środku „złotych", a po bokach cyfry „15". Kolor znaczka **niebieski.** Znaczek ten został zaprojektowany przez Tadeusza Tuszewskiego, a wykonany w Drukarni Narodowej w Krakowie dwoma walcami (N. 1. W. I — dnia 20. 7. 48 r. — nieprzyjęty do druku): N. 1. W. II. — dnia 23-24.7.48 — 2.064.600 szt. oraz N. 1. W. III. — dnia 26-28. 7. 1948 r. — 2.444.500 szt. Razem więc wysłano z drukarni **4.509.100 sztuk.**

Zarządzeniem ministra poczt i telegrafów z dnia 27 sierpnia został wprowadzony do obiegu z dniem **1 września** okolicznościowy znaczek wartości **15+5 zł z dopłatą na rzecz odbudowy Warszawy.** Rysunek znaczka przedstawia część trasy W—Z pod placem Zamkowym z dzwonnicą i kościołem św. Anny w Warszawie. U góry znaczka jest umieszczony napis: „Polska", a pod nim: „Na odbudowę Warszawy", u dołu zaś, w środku — „Trasa W—Z", a w narożach wartość: „15+5 zł". Kolor znaczka jest **zielony** Znaczek ten został zaprojektowany przez Z. Skibińskiego, a wykonany w Drukarni Narodowej w Krakowie, w nakładzie **około 4.000.000 sztuk.**

Zarządzeniem ministra poczt i telegrafów z dnia 27 sierpnia, został wprowadzony do obiegu z dniem **4 września** okolicznościowy znaczek wartości **15 zł z okazji Zjazdu Filatelistów i 25-lecia Związku Filatelistów w Toruniu.** Rysunek znaczka przedstawia fragment zabytkowych murów obronnych miasta Torunia z Bramą Mostową, z której wyjeżdża czterokonny

By order of the General Postmaster, issued on the 27th of July, there is going to be issued on **August. the 8th** a special stamp in value of **15 zł., on the occasion of International Working Youth Conference at Warsaw.** The stamp bears a picture of three youthful faces, on the background of a model of the globe with a ribbon tied around, on which ribbon there is an inscription: „Youth Unite In A Fight For Everlasting Peace!". Underneath it, there is a ribbon with an inscription written in three lines: „International Federation of Democratic Youth". On the top of the stamp is written: „Polska", on the bottom in the middle: „Złotych" and on the sides the numerals: „15". The stamp is **blue.** This stamp was drawn by Tadeusz Tuszewski, printed in the National Printing Office at Kraków, **4.509.100 copies issued.**

By order of the General Postmaster, issued on the 27th of August, there is going to be issued on **September, the 1st** a special **stamp in value of 15+5 zł, with the additional 5 zł, going to the Rebuilding Fund of Warsaw.** The stamp bears the design of a part of the new transit street (parkway) W—Z (East—West), Castle Square, belfry and St. Anne's Church in Warsaw. On the top of the stamp is written: „Polska", under it: „For the Rebuilding of Warsaw", in the middle of the bottom: „Transit Street W—Z", and in the corners the value: „15+5 zł.". The stamp is **green,** was designed by Z. Skibiński, printed in the National Printing Office at Kraków, **circa 4 million copies issued.**

By order of the General Postmaster, issued on the 27th of August, there is going to be issued on **September, the 4th** a special stamp in value of **15 zł. on the occasion of the Philatelic Meeting and 25th anniversary of Philatelic Society in Toruń.** The stamp bears the design of a part of old city walls in Toruń with the Bridge Gate, out of which there goes a four horse stage-coach. On the top of this stamp, on the left side is written:

dyliżans pocztowy. Kolor znaczka **żółto-brunatny.** Znaczek ten został zaprojektowany przez A. Suchanka, a wykonany w Drukarni Narodowej w Krakowie, w nakładzie **około 4.000.000 sztuk.**

Dnia **6 października** zostanie wprowadzony do obiegu okolicznościowy znaczek wartości **18 zł z okazji Europejskiej Konferencji Rozkładów Jazdy w Krakowie.** Rysunek znaczka przedstawia — na tle tarczy zegara — parowóz pociągu błyskawicznego o liniach opływowych — w biegu na nasypie kolejowym. Nad tarczą zegara emblemat służby kolejowej, zaś u dołu — w środku pod nasypem — napis: „Polska". Cały rysunek ujęty jest w półkole z napisem: „Europejska Konferencja Rozkładów Jazdy Kraków 1948". W górnych narożach znajdujemy wartość „18" i litery „Zł". Kolor znaczka jest **błękitny,** a wielkość — 30×23 mm. Znaczek ten został zaprojektowany przez E. Bartłomiejczyka, a wykonany rotograwiurą w Drukarni Narodowej w Krakowie, w arkuszach po 50 znaczków.

Także jeszcze w ciągu października ma się ukazać nowa seria obiegowa z podobizną prez. Bieruta, wykonana wg fotografii.

W listopadzie-grudniu wejdzie do obiegu propagandowa seria przeciwgruźlicza, która będzie składała się prawdopodobnie z czterech wartości. Ciekawą jak na nasze stosunki inowacją będą kupony (po jednym przy każdym znaczku) z odpowiednimi sloganami.

2 grudnia ukaże się specjalny znaczek z okazji Kongresu Związków Zawodowych.

Wreszcie także w grudniu doczekamy się specjalnej serii, składającej się z czterech znaczków, która uczci 30 rocznicę powstania Związku Zawodowego Pracowników Poczt i Telekomunikacji.

Tak wygląda program tegoroczny. Przyszły rok przyniesie nam wreszcie znaczki wykonane w stalorycie i tym samym postawi naszą twórczość znaczkową na odpowiednim poziomie.

„Philatelic Meeting — Toruń — 1948", on the right side: „Polska". On the bottom, in the left corner only, the value „15 zł". The stamp is **yellowish-brown,** designed by A. Suchanek, printed in the National Printing Office at Kraków, **circa 4 million copies issued.**

On **October, the 6th,** there is going to be issued a special stamp in value of **18 zł, on the occasion of European Conference of Railway Schedules in Kraków.** The stamp bears the following desing: as background the face of a railway clock, on this background we see a modern stream-lined express train locomotive, running on the track. Over the face of the background clock, there is a badge of railway service, under it the inscription: „Polska". Around this design is wound the inscription: „European Conference of Railway Schedules, Kraków 1948". In the top left corner of the stamp is written: „18", in the top right: „zł". The stamp is **azure,** size 30 × 23 mm. The stamp was designed by E. Bartłomiejczyk, printed in rotogravure by the National Printing Office at Kraków, in sheets of 50 stamps.

In October there will probably appear a new ordinary issue in current values with the drawing of the President of Poland, Bolesław Bierut.

In November — December will appear a new propaganda issue of anti-tuberculosis stamps in four values. An interesting innovation will be made in the shape of special talons (one by each stamp) with appropriate slogans.

On December, the 2nd will be issued a special stamp on the occasion of Trade-Union Congress.

In December too, we expect a special four value issue on the occasion of 30th anniversary of the origine of Post Workers Trade-Union.

This is the present year's programme. In the next years we shall print our stamps in steel-engraving and in this way we will put our production on proper level.

Oto trzy najciekawsze kasowniki okolicznościowe ostatniego miesiąca: Kongres Intelektualistów we Wrocławiu, Wystawa Ziem Odzyskanych i 25-lecie Związku Filatelistów w Toruniu

NOWOŚCI EUROPEJSKIE – EUROPE NEW ISSUES

Znaczki austriackie, tak jak i przed wojną, należą u nas do najchętniej zbieranych. Nie jest to rzecz dziwna, gdyż stoją one pod względem artystycznym na bardzo wysokim poziomie. Duże znaczenie ma tu wprawne operowanie szlachetną techniką stalorytniczą, ale bodaj jeszcze większe — inteligentna polityka zarządu poczty. Wystarczy powiedzieć, że np. wiedeński malarz Hans Strohofer — twórca słynnej już tegorocznej serii kwiatów w kolorach naturalnych — otrzymał zlecenie na zaprojektowanie tych znaczków dwa i pół roku wcześniej. Rok czasu miał malarz i grafik, prof. Ernst Schrom, na wykonanie serii z okazji 80-lecia otwarcia Domu Artystów. Nic więc dziwnego, że przewidziane od dawna wydania mogą być starannie przygotowane

W związku z tym, że na świecie całym cieszy się coraz większym powodzeniem zbieranie tzw. kopert

■ A U S T R I A ■

pierwszego dnia, austriacki zarząd pocztowy wpadł na bardzo szczęśliwy pomysł rozpoczynania sprzedaży znaczków na cztery dni przed dopuszczeniem ich do

obiegu, pozwalając w ten sposób filatelistom na przygotowanie sobie odpowiednich kopert, a nawet na wysłanie ich do tych miejscowości, gdzie ewentualnie wprowadzono kasownik okolicznościowy.

Dlatego też dnia 2 sierpnia b.r., o godz. 13,00 dwadzieścia trzy urzędy w Wiedniu, szesnaście prowincjonalnych i wszystkie urzędy Salzburga rozpoczęły sprzedaż serii okolicznościowej (z dopłatami na rzecz odbudowy salzburskiej katedry), która weszła do obiegu dopiero 6 tegoż m-ca.

Cała seria składa się z ośmiu wartości: 20 + 10 gr (zielony), 30 + 15 gr (czerwonobrunatny), 40 + 20 gr (szaroniebieski), 50 + 25 gr (brązowy), 60 + 30 gr (czerwony), 80 + 40 gr (fioletowy), 1 sz + 50 gr (niebieski) i 1,40 sz + 70 gr (ciemnozielony). Na pierwszym znaczku widzimy założyciela i pierwszego biskupa Salzburga — św. Ruperta. Znaczki za 30, 40, 50 gr i 1 sz pokazują nam katedrę ze wszystkich możliwych stron. Na znaczku za 80 gr mamy wnętrze katedry. Znaczek za 60 gr przedstawia znajdujący się

niedaleko katedry historyczny kościół św. Piotra. Wreszcie na ostatnim znaczku widzimy Madonnę dłuta Michała Pachera z końca XV wieku. Wszystkie te znaczki projektował malarz i grafik Sepp Jahn, a ryli: R. Franke, H. T. Schimek, F. Teubel, R. Toht, G. Wimmer i R. Zenziger.

W miesiąc później, dnia 2 września, rozpoczęły urzędy austriackie rozsprzedaż nowego znaczka okolicznościowego oraz dalszych siedmiu wartości obecnej serii obiegowej. Wszystkie te znaczki weszły do obiegu 6 września.

Na 40-groszowym czerwonobrązowym znaczku, wykonanym także techniką stalorytniczą, którego twórcą jest prof. Ferdinand Lorber (znany polskim zbieraczom z rysunków wszyskich .Hitlerów na znaczkach GG), widzimy podobiznę Adalberta Stiftera (1805—1868). Znaczek ten, wypuszczony dla uczczenia 80 rocznicy śmierci pisarza, powiększa powojenną serię „sławnych Austriaków" (Schubert i Grillparzer w roku 1947 oraz Ziehrer i Amerling w 1948 r.).

Obiegowa seria, której pierwsze pięć wartości (20, 45, 75 gr, 1 i 1,40 sz) weszło do obiegu 1 czerwca b.r., powiększyła się o dalszych siedem znaczków: 10 gr (czarnoniebieski), 15 gr (brązowy), 30 gr (niebieskoczerwony), 40 gr (fioletowy), 60 gr (czerwony), 2 sz (niebieskozielony) i 5 sz (czerwonofiolet.). Na wszystkich nowych znaczkach (wykonanych rotograwiurą), jak i na poprzednich, widzimy austriackie typy ludowe. Projektodawcą serii obiegowej jest profesor Josef Seger.

W przygotowaniu znajdują się dalsze wartości serii obiegowej oraz nowa seria lotnicza, nad którą m. in. pracuje S. Jahn, projektodawca opisanej dziś przez nas serii salzburskiej. Na marginesie warto zaznaczyć, że artysta ten rozpoczął swą znaczkową karierę od wykonania rysunków do zeszłorocznej serii „jeńców wojennych".

■ CZECHOSŁOWACJA ■

Znaczki czeskie nie były u nas przed wojną popularne. Wiele składało się na to przyczyn i politycznych, i gospodarczych, na roztrząsanie których nie ma miejsca w piśmie filatelistycznym. Ale nie było odwrotnie. Znaczki nasze w Czechosłowacji cieszyły się zawsze i cieszą obecnie ogromnym zainteresowaniem. Na szczęście sytuacja ta uległa obecnie zmianie na lepsze: coraz więcej polskich filatelistów zbiera wydania naszych najbliższych sąsiadów.

Dla podtrzymania tego stanu rzeczy i dla wzbudzenia u nas jak największego zainteresowania znaczkami czechosłowackimi, będziemy się starali dawać o nich jak najobszerniejsze informacje. Nawiązywanie przyjaznych kontaktów wymiennych między zbieraczami naszymi a czeskimi znajdzie w nas zawsze najgorętszych propagatorów.

Ale po tym krótkim wstępie przejdźmy do najnowszych wiadomości o naszych sąsiadach.

Administracja poczt w Czechosłowacji, dla uczczenia setnej rocznicy wybuchu narodowego powstania słowackiego, wypuściła dnia 27 sierpnia r.b. pamiątkową serię znaczków pocztowych, wykonanych stalorytem, o następujących wartoś-

ciach: 1,50 Kcs (czerwonobrązowy), 3,— Kcs (czerwony) i 5,— Kcs (niebieski). Znaczki przedstawiają podobizny M. J. Hurbana, Ludovita Stura i M.M. Hodzy. Rysunki są dziełem profesora K. Svolinskyego, a poszczególne znaczki ryli J. A. Svengsbir, L. Jirka i J. Mracek. W każdym stuznaczkowym arkuszu znajduje się czeskim zwyczajem dwanaście kuponów, wykonanych przez tych samych artystów. Od dnia 27 do 29 sierpnia były w sprzedaży tylko dwie niższe wartości i to jedynie w urzędzie pocztowym Koszyce 1. Wszystkie trzy znaczki były do nabycia we wszystkich urzędach pocztowych na terenie Czechosłowacji dopiero od 10 września. Cała seria będzie w obiegu do 31 sierpnia 1949 roku.

Do serii tej została wydana specjalna koperta pierwszego dnia (rysował Svolinsky, a ryl Svengsbir), na której widzimy na tle górskiego krajobrazu rozpaloną pochodnię wolności. Prócz tego na kopercie tej znajdujemy odpowiednie daty i napisy.

Urząd pocztowy Kosice 1 używał dnia 27 sierpnia okolicznościowego kasownika z napisami upamiętniającymi setną rocznicę powstania na Słowaczyźnie w roku 1848 i czwartą rocznicę powstania słowackiego przeciwko niemieckiemu okupantowi.

Według ogłoszonego w grudniu ubiegłego roku czechosłowackiego planu wydawniczego na rok 1948 — mają jeszcze w tym roku wyjść dwie serie: jedna uczci 30 rocznicę niepodległości, a druga wznowi czeską tradycję znaczków z dopłatami na rzecz dzieci — „Detem". Pierwsza z tych serii wejdzie do obiegu 28 października, a druga 18 grudnia — w Dniu Znaczka Pocztowego. Dodatkowo, poza planem, w końcu października—w 52 rocznicę urodzin Klemensa Gottwalda — ukażą się pierwsze znaczki z podobizną nowego prezydenta. Wreszcie 15 listopada ukaże się specjalny bloczek z okazji trzydziestej rocznicy wypuszczenia pierwszego czeskiego znaczka. Na górnym marginesie będą daty:

„1918—1948", a na dolnym napis: „Tricet let ceskoslovenske postovni znamky". W środku znajdzie się znaczek z widokiem Hradczan o nominale 1000 (=10 Kcs). Bloczek jest projektowany przez malarza Alfonsa Muchę.

W ostatniej chwili dowiadujemy się, że w związku ze zgonem dnia 3 września drugiego prezydenta Republiki Czechosłowackiej — dra Edwarda Benesza, ma się ukazać w najbliższym czasie specjalna seria znaczków żałobnych. Niestety, do chwili oddawania numeru do druku nie otrzymaliśmy ani potwierdzenia tej wiadomości, ani bliższych szczegółów.

■ LUKSEMBURG ■

Zarząd poczt księstwa Luksemburg wprowadził do obiegu z dniem 5 sierpnia b. r. propagandową serię turystyczną, składającą się z czterech wartości: 7,— (ciemnopłowobrązowy), 10,— (zielony), 15,— (winnoczerwony) i 20,— fr (niebieski). Znaczki te projektował Auguste Trémont, a ryl René Cottet. Drukowane były w firmie Joh. Enschedé en Zonen w Haarlem w arkuszach po 50 sztuk.

Na pierwszym ze znaczków widzimy zbocza Oesling, a na skałach ruiny średniowiecznego zamczyska. Drugi znaczek przenosi nas w spokojną dolinę Moselle z licznymi winnicami i osiedlami na brzegu. Trzeci widok, to luksemburskie Zagłębie — Le Bassin Minier. A na ostatnim znaczku miasto głazów, wiaduktów, fortyfikacji i historycznych budowli — to stolica.

■ MONACO ■

W połowie lipca ukazała się seria olimpijska, wykonana w stalorycie, a składająca się aż z dziewięciu wartości, z czego pięć (bez dopłat) dla przesyłek zwykłych, a cztery (z dopłatami na rzecz funduszu olimpijskiego) — dla lotniczych. Znaczki opłaty: 50 c (zielony) — bieg przez płotki, 1 fr (czerwonopurpurowy) — szprint, 2 fr (zielononiebieski) — rzut dyskiem,

2,50 fr (szkarłatny) — koszykówka i 4 fr (szary) — skok pływacki. Znaczki lotnicze: 5 + 5 fr (ciemnosepia) — wioślarstwo 6+9 fr (fioletowy) — narciarstwo, 10 + 15 fr (karminowy) — tenis i 15 + 25 fr (niebieski) — żeglarstwo. Cała ta seria drukowana była we Francji. Projektował ją Gandon, a ryli: Cottet, Mazelin, Piel, Munier, Serres i Dufresne.

Trzy lata temu minęła setna rocznica śmierci rzeźbiarza Franciszka Józefa Bosio (1769—1845). Jednak dopiero obecnie, po przeszło dwuletniej pracy — ciągle przerywanej z powodu najprzeróżniejszych przeszkód i trudności — zarząd poczt księstwa Monaco obdarzył nas serią, poświęconą pamięci artysty, którego dzieła znajdujemy w Paryżu: i w Luwrze, i w budynkach państwowych, i na otwartych placach. Cała seria, wykonana także stalorytem, ma identyczne nominały jak i poprzednia, z tym tylko, że w tej serii nie wiadomo na co przeznaczone są dopłaty. Znaczki opłaty: 50 c (zielony) — rzeźba—nimfa Salmacis, 1 fr (szkarłatny) — rzeźba — Herkules, 2 fr (niebieski) — rzeźba—Arystyd, 2,50 fr (fioletowy) — rzeźba — Hiacynt i 4 fr (purpurowy) — podobizna artysty na tle pomnika jego dłuta. Znaczki lotnicze: 5 + 5 fr (niebieskozielony) — rzeźba — Herkules, 6+9 fr (zielony) — rzeźba — Arystyd, 10 + 15 fr (czerwony) — rzeźba — Hiacynt i 15 + 25 fr (czerwonobrązowy) — rzeźba — nimfa Salmacis. Projekt, stalioryt i druk — jak i serii olimpijskiej.

■ SZWAJCARIA ■

Z okazji międzynarodowej wystawy znaczków w Bazylei IMABA, szwajcarski zarząd poczt wypuścił dnia 21 sierpnia specjalny blok pamiątkowy, który był w sprzedaży do dnia 30 września, a pozostanie

w obiegu jeszcze do końca bieżącego roku.

Cały blok ma rozmiar 110 × 60 mm, a wielkość obrazka jednego znaczka wynosi 38×22,5 mm. Obramowanie znaczków, składające się z dwóch linii, i napisy na marginesach są koloru ciemnoszarego. Motywem samych znaczków jest podobizna burmistrza Bazylei, Johanna Rudolfa Wettsteina, który z ramienia Szwajcarii podpisał w roku 1648 traktat westfalski. Motyw ten filateliści znają już z najniższej wartości tegorocznej szwajcarskiej serii jubileuszowej. Znaczek za 10 rp jest koloru czerwonolila, a za 20 rp — niebieskoszarego. Cena sprzedażna bloku wynosiła 3,— fr. Dopłata przeznaczona była na rzecz funduszu IMABA i szwajcarskiego stowarzyszenia Pro Infirmis.

Blok projektował Hermann Eidenbenz, a drukowały zakłady Courvoisier SA w La Chaux-de-Fonds na papierze białym z niebieskimi i czerwonymi włoskami. Jeden arkusz drukarski zawierał szesnaście ponumerowanych od 1—16 bloków. Na czas trwania samej wystawy (21—29. 8. 1948 r.) były wprowadzone pamiątkowe koperty z tłoczonym herbem Bazylei i odpowiednim napisem w kolorze czerwonym, a specjalny urząd pocztowy na terenie wystawy i w autobusie przy wejściu na wystawę używał okolicznościowych kasowników.

PRZEGLĄD FILATELISTYCZNY

recherche dans tous les pays du monde **correspondants sérieux** et très au courant des actualités philatéliques.

1 października wejdą do obiegu, w związku ze zmianą taryfy, nowe znaczki lotnicze, tete-beche i BIE. Następnych znaczków szwajcarskich doczekamy się prawdopodobnie dopiero 1 grudnia. Będzie to tradycyjna seria Pro Juventute, która ujrzy światło dzienne już po raz trzydziesty piąty (nie licząc prekursorów z r. 1912)!

W przyszłym roku czeka nas specjalna seria z okazji setnej rocznicy utworzenia w Szwajcarii wspólnej poczty związkowej.

■ WĘGRY ■

Dnia 27 lipca b.r. węgierska dyrekcja poczt uzupełniła wydaną dnia 15 marca serię z okazji Wiosny Ludów (8 i 30 f oraz 1, 2, 3 i 4 ft) dalszymi pięcioma wartościami: 10 f (niebieski), 12 f (brązowoczerwonawy), 20 f (ciemnozielony), 40 f (lila) i 60 f (bordo). Znaczki za 10 f rysował István K. Bócz, za 12 i 20 f — V. P. Székely, a za 40 i 60 f (podobnie, jak i za 8 i 30 f) — László Molnár. Wszystkie znaczki wykonane są rotograwiurą w drukarni państwowej w Budapeszcie.

NASZA OKŁADKA

Na okładce dzisiejszego numeru reprodukujemy najwyższą wartość niezrealizowanej serii znaczków, która miała się ukazać w 1945 r. z okazji rocznicy Powstania Śląskiego z dopłatą na rzecz Polskiego Związku Zachodniego (PZZ).
Serię tę projektował Dobrowald. Powstanie to zostało uczczone odpowiednim znaczkiem dopiero w 1946 r. (3 + 7 zł).

OUR COVER

On our cover there is a reproduction of a non-issued design of a special stamp on the occasion of the anniversary of the Silesia Rising. A stamp on this occasion was issued as late as 1946.
(Fotografie projektów pochodzą ze zbiorów prof. R. Winiarskiego z Łodzi).

OD REDAKCJI

Przyczyny, o których piszemy na str. 2, spowodowały, że byliśmy zmuszeni odłożyć do następnego numeru m. in. reportaż z Międzynarodowej Wystawy Znaczków IMABA w Bazylei, napisany specjalnie dla „Przeglądu Filatelistycznego" przez dyrektora Muzeum Poczt, p. A. Schöppa, oraz sprawozdanie z obchodu 25-lecia Związku Filatelistów w Toruniu, która to uroczystość odbyła się w dniach 4 i 5 września.

Następny numer ukaże się 31 października. Termin nadsyłania materiałów i ogłoszeń: 10 października 1948 roku.

FILATELISTYKA
NUMIZMATYKA
KOLEKTURA LOTERII
№ 13
Kazimierz DE **JULIEN**
WARSZAWA SZPITALNA 3

OGŁOSZENIA DROBNE

SZUKAM filatelisty, zajmującego się kolekcjonowaniem bloków. Pisać po polsku, czesku lub niemiecku. Jindrich Nerima, Brno, Lidicka 32, CSR.

CZECHOSŁOWACJĘ czystą dam za czystą Polskę — po 1 serii. Miloslav Kastiel, Zvolen 2, CSR.

POSZUKUJĘ wszelkiej literatury filatelistycznej (w języku polskim i niemieckim) wzamian za dobre znaczki wg listy braków. Roman Winiarski, Łódź, Gdańska 23.

SZUKAM kopert z kasownikami następujących urzędów i agencji gdańskich: Bodenwinkel, Danzig-Telegraphenamt, Dzg-St. Albrecht, Dzg-Schellmühl, Dzg-Troyl, Gemlitz, Grossplehnendorf, Marienburg, Kalthof, Kleinmontau, Ohra, Oliva-Glettkau, Pröbbernau, Strippau, kopert z kasownikami urzędów gdańskich sprzed 1920 r. i z okresu 1940—1944 oraz literatury dotyczącej znaczków gdańskich oraz dziejów poczty na terenie b. Wolnego Miasta Gdańska. Witold J. Orłowski, Łódź 1, ul. Brzeźna 18, m. 5.

ZNACZKI filatelistyczne: sprzedaż — kupno— zamiana. Maurycy Futerko, Wrocław, Stalina 86.

„DOM FILATELISTY": kupno — sprzedaż — zamiana — komis znaczków pocztowych do kolekcji. Julian Grycewicz, Łódź, Nawrot 38b (wejście przez pracownię kapeluszy).

Adres redakcji: Łódź 1, Brzeźna 18, m. 5

Prenumerata 1 tomu (5 numerów) wynosi łącznie z przesyłką pocztową (w kraju) zł 350.—

Ceny ogłoszeń:

cała strona	zł 5.000.—
1/2 strony	„ 3.000.—
1/4 „	„ 2.000.—
1/8 „	„ 1.500.—

Ogłoszenia drobne: za wyraz zł 25.— (tłustym drukiem zł 50.—). Ogłoszenie minimalne zł 250.— Ogłoszenia w tekście 50% drożej. Miejsce zastrzeżone 100% drożej. Drugi kolor 100% drożej.

Editing Office:
Łódź 1, ul. Brzeźna 18, m. 5, Poland

One volume's subscription (5 issues), postage paid, is $ 1,50 or the tantamount in other currency.

Advertisements prices:

Full page	20 dollars
half page	12 „
quarter page	8 „

Column ads. 50% more. An advertisement ina reserved place 100% more. Two coloured ads another 100% more. The cliché will be paid beside the price of an advertisement. Small ads: $ 0,15 a word. First word and any other in thick print (grotesque): $ 0,30. Minimum words: 10.

L'adresse de la redaction:
Łódź 1, ul. Brzeźna 18, m. 5, Pologne

L'abonnement d'un volume (5 numéros) collis payé 1,50 dollar ou la même value en autre argent.

Prix des advertissements:

Page entière	20 dollars
demie page	12 „
un quart	8 „

Konto: PKO Łódź — Nr VII-877

(Foreign translations by Jerzy Brodzki)

Za
Austrię, Liechtenstein i Luksemburg (czyste)
oraz za stare państwa niemieckie (stemplowane)
dam
wszystkie znaczki polskie od 1860 roku.
Oferty:

WŁADYSŁAW PARZĘCZEWSKI
Łódź, ul. Lipowa 56, m. 11

„FILATELIA"
B. PIOTROWSKI
TORUŃ
PL. RAPACKIEGO 2

ZAKUP — SPRZEDAŻ!
Cenniki wysyłamy po nadesłaniu znaczka na odpowiedź!
Specjalność: PAKIETY i WKŁADNIKI

Co piszą polscy zbieracze o
»GRYŻEWSKIEGO KATALOGU ZNACZKÓW POLSKICH 1948«

„Otrzymałem Katalog Znaczków Polskich, wydany przez Pana. Z prawdziwą przyjemnością i wzruszeniem oglądałem jego treść i ilustracje. Jestem zbieraczem od wielu lat... Tą drogą pragnę Panu podziękować za wielki trud poniesiony dla polskiej filatelistyki i podkreślić poziom katalogu, który jest znacznie wyższy, niż w katalogach zagranicznych, którymi musimy się dotychczas posługiwać". **B. M. C. — Larkhill — (Anglia).**

„Katalog Pański otrzymałem przed samym wyjazdem na urlop. Sprawił mi Pan wielką radość, tym bardziej, że jest to naprawdę dopiero pierwsze wydawnictwo po wojnie tak doskonale opracowane". **Z. S. — Warszawa.**

„Piszę w imieniu kolegów filatelistów z Uniwersytetu Łódzkiego, których zebrało się tu 14. W pierwszym rzędzie dziękujemy Panu za podjęcie się wydania Katalogu. Jesteśmy szczerze zadowoleni, że nareszcie ktoś to uczynił. Wokół dużo się mówiło o wydaniu podobnego dziełka, mówił ten i ów, nalegano na te czy inne osoby, ale bez skutku. Ponieważ Pan pierwszy to uczynił, przeto szczerze gratulujemy i dziękujemy". **E. N. — Ciechocinek.**

Pozostałe egzemplarze są jeszcze do nabycia w cenie Zł 300,— + porto krajowe 35,— zł.

Biuro Filatelistyczne T. GRYŻEWSKI
Łódź 1, Piotrkowska 51

BIURO FILATELISTYCZNE

H. GODLEWSKI

ŁÓDŹ, UL. PIOTRKOWSKA 70

KUPNO

SPRZEDAŻ

ZAMIANA

Płacę najwyższe ceny!

Specjalność:
Polska Demokratyczna
i Gdańsk

KUPNO – SPRZEDAŻ – ZAMIANA

ŁÓDŹ, KILIŃSKIEGO 47, TEL. 119-71

„OKAZJA"

Specjalnie poszukujemy znaczków czystych przedwojennej Polski, ładnej obrazkowej masówki w arkuszach (Touva, Kolumbia, Kolonie itp.) oraz uporządkowanej masówki Polski Demokratycznej.

Prosimy o oferty

BIURO FILATELISTYCZNE

„KOSMOS"

ŁÓDŹ, JARACZA 1

Skrytka pocztowa 10

KUPNO

SPRZEDAŻ

ZAMIANA

ZNACZKÓW FILATELISTYCZNYCH

Wykonujemy wszelkie listy braków (Europa i Zamorze), licząc najniższe ceny

Członkowie towarzystw filatelistycznych korzystają z 10% rabatu

Kupujemy wszystkie znaczki pocztowe, łącznie z masówką

Prosimy o oferty

NA OTWARCIE SEZONU OFERUJEMY:

Polska Poczta w ZSRR „Dojdziemy"		cena na zapytanie	
Węgry: Bloki Roosevelta a i b	*	zł	3.300.–
Austria: Odbudowa katedry w Salzburgu	*	zł	270.–
Wkładniki (klasery):			
„Popularny" 18×24 cm – grzbiet płótno, paski celofanowe, 20 stron – z portem		zł	650.–
„Luksusowy" 23×30 cm – oprawa płótno, kartki czarne, celofan, 20 stron, futerał		zł	1.600.–
Kieszonkowe 10×15 cm – 16 stron – bez porta .		zł	150.–
Zeszyty do znaczków: 400 pól		zł	30.–
200 pól		zł	20.–
Podlepki: 1000 sztuk I gatunek		zł	100.–

Stale na składzie: Bogate wybory znaczków, literatura. Cennik po otrzymaniu 20.– zł. Sprzedaż w międzyczasie zastrzeżona

ZACHODNIA AGENCJA FILATELISTYCZNA

Katowice

Kochanowskiego 11 Telefon 343-10

W związku ze wznowieniem naszej przedwojennej działalności wydawniczej przystąpiliśmy do druku III nakładu

Witkowskiego Albumu

DO ZNACZKÓW POLSKICH

na specjalnie dobrym papierze, bogato ilustrowanego

TERMIN UKAZANIA SIĘ PRZEWIDZIANY JEST NA LISTOPAD – GRUDZIEŃ 1948 ROKU

Dla posiadaczy naszych przedwojennych albumów wydajemy SPECJALNY KOMPLET KART ALBUMOWYCH jako dodatki do albumów P 11, P 15, P 16 oraz P 17

Cena albumu dla zamawiających w przedpłacie SPECJALNIE ZNIŻONA!
(szczegóły w naszych prospektach, które wysyłamy na żądanie)

KAŻDY FILATELISTA POLSKI POWINIEN POSIADAĆ WITKOWSKIEGO ALBUM DO ZNACZKÓW POLSKICH

Dom Filatelistyczny – JAN WITKOWSKI – Poznań
Św. Marcina 18/I Rok zał. 1926 Telefon 27-81

CENNIKI ZNACZKÓW WYSYŁAMY NA ŻĄDANIE!

D-030079 – 4657. Druk. Piotrkowska 104a.